

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

PRAGMATIZMUS

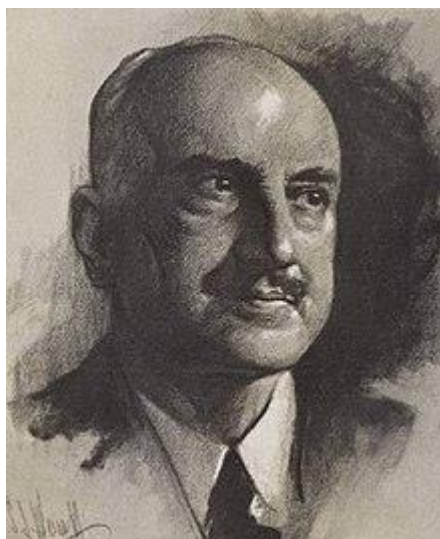
Dr. habil. Krémer Sándor

IV. TÉMA (OL-10): GEORGE SANTAYANA (1863-1952) ÉLETE ÉS JELENTŐSÉGE

1863 December 16-án,
George Santayana;

1864 Január elsején Jorge
keresztelték;

1868 (bizonyos források
anyja Bostonba költözött az
házasságából született
tegyen néhai férjének tett
édesapjával maradt

Madridban, megszületett

Agustin Nicolás névre

szerint 1869) Santayana
első
gyermekeivel, hogy eleget
fogadalmának; Santayana az
Spanyolországban;

1872 Santayana és az apja Bostonba utazott; az apa néhány hónap után hazatért,
elkezdődött Santayana amerikai élete;

1882 Befejezte tanulmányait a Boston Latin School-ban és felvételt nyert a Harvardra;

1883 Első találkozása édesapjával az 1872-es elválás óta;

1885 Megismerkedése John Francis („Frank”) Stanley, 2d Earl Russell-lel;

1886 BA fokozatot szerzett és Németországban folytatta a tanulmányait;

1889 MA fokozatot és doktori fokozatot szerzett filozófiából a Harvardon, majd oktatóként ottmaradt; Doktori értekezésének címe: Lotze’s System of Philosophy; Josiah Royce volt a témavezetője;

1893 Santayana apja meghalt Avilában; Az ősz folyamán legkedvesebb tanítványa, Warwick Potter is elhunyt;

1896 Megjelent a *The Sense of Beauty*;

1900 Megjelent az *Interpretations of Poetry and Religion*;

1904 Utazások Párizsba, Rómába, Velencébe, Nápolyba, Pompeji-be, Szicíliába és Görögországba;

1905 Utazások Egyiptomba, Palesztinába, Jeruzsálembe, Damaszkuszba, Bejrútba, Athénba, Konstantinápolyba, Budapestre és Bécsbe; A Harvard felkérésére előadásokat tartott a Sorbonne-on; Megjelent a *The Life of Reason* első négy kötete;

1906 Megjelent a *The Life of Reason* ötödik kötete; szeptemberben visszatért Bostonba;

1911 Utolsó előadásai a Harvardon;

1912 Január 24-én elhagyta Amerikát, Európába költözött; februárban meghalt az édesanyja;

1913 Megjelent a *Winds of Doctrine*;

1914-1919 Santayana a háború alatt Oxfordban tartózkodott;

1916 Megjelent az *Egotism in German Philosophy*;

1920 A telet Rómában töltötte; Utazások Párizsba, Avilába és Svájcba;

1923 Megjelent a *Scepticism and Animal Faith*;

1925 Megjelent a *Dialogues in Limbo*;

1927 Megismerkedett a 22 éves Daniel Cory-val, aki évtizedekig a titkáráként dolgozott; Megjelent a *The Realm of Essence: Book First of Realms of Being*;

1928 Szeretett nővére, Susannah halála;

1930 Josephina nővére is elhunyt; Megjelent a *The Realms of Matter: Book Second of Realms of Being*;

1933 Megjelent a *Some Turns of Thought in Modern Philosophy*;

1935 Megjelent a *The Last Puritan* című regénye, Londonban;

1936 New Yorkban is megjelent a *The Last Puritan*, és a Book-of-the-Month bestsellere lett;

1937 *The Realms of Truth: Book Third of Realms of Being* megjelenése Londonban, majd egy év múlva New Yorkban;

1938 George Washburne Howgate-től megjelent az első Santayana-életrajz, *George Santayana* címmel;

1939 Európai tartózkodás – nem kapta meg a svájci vízumot, ezért Rómában maradt;

1940 Megjelent a *The Realms of Spirit: Book Fourth of Realms of Being*;

1941 Rómában, a római katolikus ír apácák által fenntartott otthonba költözött (Blue Sisters of the Little Company of Mary);

1944 Megjelent a *Persons and Places* című önéletrajza, és azonnal bestseller lett;

1945 Megjelent a *The Middle Span* – az önéletrajz második kötete;

1951 Megjelent a *Dominations and Powers: Reflections on Liberty, Society, and Government*;

1952 szeptember 26-án elhunyt George Santayana;

További olvasmányok:

Holzberger, W. G. (szerk.) 2008. *The Letters of George Santayana*. Book Eight 1948–1952. Cambridge, Massachusetts, and London: The Mit Press.

Saatkamp, H. 2017. *Is Animal Faith the End of Philosophy?* Bulletin of the George Santayana Society 35: 11–20.

Santayana, G. 1940. *Apologia Pro Mente Sua*, In: Schilpp, P. A. (szerk.): *The Philosophy of George Santayana*. Evanston and Chicago: Northwestern University, 495–606.

Santayana, G. 1953. *My host the world*. New York: Charles Scribner's and Sons.

Santayana, G. 1942. *Realms of Being*. New York: Charles Scribner's Sons.

Santayana, G. 1929. *Skepticism and Animal Faith*. New York: Charles Scribner's Sons.

Santayana, G. 1931. *The Genteel Tradition at Bay*. New York: Charles Scribner's Sons.

Santayana, G. 2008.:

Schilpp, P. A. (szerk.) *The Philosophy of George Santayana*. Evanston and Chicago: Northwestern University.

Stallknecht, N. P. 1971. *George Santayana*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Ellenőrző kérdések:

1. Mikor kezdődött Santayana amerikai élete?
2. Santayana melyik amerikai egyetemen szerzi meg diplomáját?